

A Message For All Occasions

Khetsirin Knithichan (*The Nation*, Arts Focus, Monday April 24, 1995)

Ten years ago Kanya Charoensupkul was turning out tranquil, Zen-inspired works. Today, however, her creations are more likely to reflect the chaos and turbulence of society. She told **Khetsirin Knithichan** what brought about the change.

The professional art scene in Thailand, as in several other countries, is largely male-dominated. Thirty years ago, the late Prof Silpa Bhirasri, founder of modern art in Thailand, is said to have told one his talented female students: "It's a pity that you're a woman. Eventually, you may no longer be able to create a work of art. When women get married, they have to take care of their children and husbands. They can no longer practice what they have learned in art school."

The idea that women must give up their careers as artists once they become married may hold true for a large number of female artists. Kanya Charoensupkul, however, is one of the exceptions.

Throughout her more than 10 years as an artist, Kanya has consistently produced works of art despite the fact that she is married. Sadly, this is considered quite an achievement even though she has not yet become a mother.

While walking through the artist's studio, located in the same compound as her 200-square-wa-home located in Soi Aree 5, Phaholyothin Road, visitors can view a large number of Kanya's works in a variety of styles and techniques. These include lithographs, ink paintings, water-colours, tempera paintings on canvas, monoprints, mixed media works and collages.

"I don't want to be stuck in any particular technique," said Kanya, 48, an art instructor at Silpakorn University's Faculty of Painting, Sculpture and Graphic Arts. "I like to experiment with new styles; they provide endless lessons. Sometimes, an appropriate technique will come out automatically while I'm working."

The artist's earliest works produced during 1986-1988 were all in black and white. Kanya employed lithographic and ink painting techniques in applying Chinese ink on white paper. This process is influenced by Zen Buddhism---a form of Buddhism stressing the importance of meditation

rather than holy writings --- which the artist had a chance to study during her 11-month visit to Kyoto, Japan, in 1979.

“I like the spacing and composition of each Zen painting. It makes me feel tranquil and relaxed mentally. The fast and strong brush stroke is an indication that the painter has a perfect mind,” said the artist.

“During that period, I tried to find my own style and these techniques ---ink painting and lithographs ---made me calm and more mature. Anyway, I’m more confident about using the brush. It’s just like how we use appropriate musical instruments with certain songs.”

Kanya decided to experiment with different styles of painting during 1989-1991. During that period she used more colour and employed a variety of techniques in her works, which included watercolours, monoprints (paintings employing only one colour) and tempera on canvas.

Each technique has its own unique charm, Kanya explained.

“If Chinese ink is applied with a paintbrush, we can control the shade of colour. In contrast, in the lithographic process, we cannot control the colour’s shade, but I think the effect of the antipathy of the grease to water is beautiful. When using watercolours, we cannot control the blending process of the colours, but this is their most attractive characteristic.”

In her earliest works, the messages her paintings sent were reflections on her state of mind. Her Flower : Stone : Season collection, created during 1989-1990, however, focused on her relationship with nature and her surroundings.

Her works from this period are models of abstract expressionism. Although Kanya tried to employ bright colours such as red, yellow, blue and orange, she still emphasized her brush strokes as she did in the past.

“My works created in the second period are still considered Zen paintings. However, the message doesn’t reflect the composure of the mind as in the previous works, but the life-giving elements of nature,” she said.

In early 1992, the artist continued to produce works based on the stone theme. In one collection, she employed the monoprint technique on saa paper to represent the texture of stone and hand embossment to form the stone’s shape.

Her most recent works, created from 1992 to the present, deal with more far reaching subjects of concern such as social problems and the human condition. The 1992 May uprising appeared to be her inspiration for the change. Her collection titled *Flag : May 1992*, which deals with the ensuing massacre, gained her much publicity.

In the series, Kanya featured the red, white and blue stripes of the Thai flag in the background of each painting. The torn flag and the bold, chaotic brush strokes present in her paintings reflected the political turmoil of that time.

“At that time, I had to abandon the stone theme. I couldn’t produce beautiful paintings while there was so much bloodshed going on. I was depressed because I couldn’t join pro-democracy demonstrators in calling for a democratic constitution from the military government.

“The pain of the massacre is still engraved on my heart. During the two-month crackdown, I could do nothing. In July, I decided to use the Thai flag --- the symbol of the nation --- religion and the monarchy in my paintings to point out that we lost many lives as well as the spirit and unity of our nation,” said Kanya.

In 1993, the collapse of the Royal Plaza Hotel in Nakhon Ratchasima province and the doll-factory fire in Nakhon Pathom, in which hundreds of workers perished, prompted Kanya to produce more socially relevant works of art.

The artist presented paintings, monoprints and collages in a series titled Cocoon representing the status of underprivileged people, particularly low-income labours.

“Labourers are like silkworms living in cocoons. They are only fed by the privileged people because they are good for what they can produce. Both worker and silkworm will come to an end some day,” she said, her voice edged with tension.

In addition to that, Kanya also produced a collection called *The Greyworld* near the close of 1993. According to the artist, this collection depicts the chaos of our current society in which most people face an uphill battle to survive. To balance this, she also presented *The Whiteworld* series representing her ideal world --- one of peace and happiness.

“After the flag collection, my works become more socially relevant. I think we should have a strong mind so we can create works of art concerned with other people and social problems,” said the artist.

ถ้อยความในยามต่างๆ

เกษศรีรินทร์ นิตจันทร์ (The Nation, Arts Focus, Monday April 24, 1995)

เมื่อสิบปีก่อน กัญญา เจริญศุภกุล สร้างงานที่ให้ความรู้สึกสงบนิ่งตามอิทธิพลของเซน แต่ทุกวันนี้ ผลงานสร้างสรรค์ของเธอมักจะสะท้อนถึงความสับสนวุ่นวายและภาวะระส่ำระสายของสังคม เธอเล่าให้เกษศรีรินทร์ นิตจันทร์ ฟังว่าอะไรนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงที่วุ่นวาย การศิลปินอาชีพของไทยเป็นวงการที่ผู้ชายเป็นใหญ่ เช่นเดียวกับในอีกหลายๆ ประเทศ เมื่อสามสิบปีก่อน มีคนเล่าว่า ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี บิดาแห่งศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทยได้กล่าวกับลูกศิษย์หญิงที่มีความสามารถคนหนึ่งว่า “น่าเสียดายที่เธอเป็นผู้หญิง เธอคงทำงานศิลปะได้อีกไม่นานเท่าไร เพราะพอแต่งงาน ผู้หญิงต้องดูแลลูกและสามี จะมาทำอาชีพตามที่เธอเรียนฝึกฝนมาจากโรงเรียนศิลปะไม่ได้”

ความคิดที่ว่าผู้หญิงจะต้องเลิกทำงานด้านศิลปะเมื่อแต่งงานแล้วอาจจะเป็นจริงสำหรับศิลปินหญิงจำนวนมาก แต่กัญญา เจริญศุภกุลถือเป็นข้อยกเว้น

ตลอดเวลา 10 กว่าปีที่ทำงานด้านศิลปะ กัญญาสร้างผลงานออกมอย่างสม่ำเสมอถึงแม้ว่าเธอจะแต่งงานแล้ว แต่ยังไม่มียูก น่าเศร้าว่าสำหรับศิลปินหญิงคนนี้ก็ถือเป็นความสำเร็จอย่างยิ่งแล้ว

เวลาเดินผ่านสตูดิโอของเธอ ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกับบ้านขนาด 200 ตารางวาในซอยอารี 5 ถนนพหลโยธิน แยกที่มาเยือนจะได้ชมผลงานหลายสไตล์หลากหลายเทคนิคของเธอ ซึ่งมีทั้งงานพิมพ์หิน จิตรกรรมหมึกดำ สีน้ำ และสีฝุ่นเทมเพอราบนผ้าใบ ภาพพิมพ์โมโนพริ้นท์ สื่อผสมและคอลลาจ

“ฉันไม่อยากติดกับเทคนิคไหนเป็นพิเศษ” กัญญาวัย 48 กล่าว เธอเป็นอาจารย์ประจำคณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร “ฉันชอบทดลองงานสไตล์ใหม่ๆ ช่วยต่อยอดความรู้ไปได้ไม่รู้จัก บางครั้งจะเจอเทคนิคที่เหมาะสมระหว่างทำงานนี้แหละ”

ผลงานช่วงแรกระหว่างปี พ.ศ. 2529-2531 เป็นงานขาวดำทั้งสีน้ำ กัญญาอาศัยเทคนิคงานพิมพ์หินและจิตรกรรมหมึกดำในการพิมพ์หมึกจีนลงบนกระดาษขาว เป็นงานที่ได้รับอิทธิพลมาจากพุทธศาสนานิกายเซน ซึ่งเป็นนิกายที่เน้นความสำคัญของสมาธิมากกว่าตำราคำสอนอันศักดิ์สิทธิ์ กัญญาได้มีโอกาสเรียนรู้เทคนิคนี้ระหว่างที่ไปอยู่ที่นครเกียวโต ประเทศญี่ปุ่นเป็นเวลา 11 เดือน

“ฉันชอบการใช้พื้นที่และองค์ประกอบในภาพเขียนแบบเซน ดูแล้วทำให้รู้สึกสงบและเบาสบาย จิตรกรรมวาดพู่กันอย่างรวดเร็วและหนักแน่น แสดงว่าสภาวะจิตพัฒนาถึงขั้นที่สมบูรณ์แบบแล้ว” ศิลปินคนนี้ก็กล่าว

“ในช่วงนั้น ฉันพยายามค้นหาสไตล์ของตัวเอง เทคนิคนี้ - จิตรกรรมหมึกดำและงานพิมพ์หิน - ช่วยทำให้ฉันสงบและมีความคิดอ่านเป็นผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม ฉันถนัดใช้พู่กันมากกว่า เหมือนกับเราต้องเลือกใช้เครื่องดนตรีให้เหมาะกับเพลง”

กัญญาตัดสินใจทดลองสไตล์การเขียนภาพอีกแนวระหว่าง พ.ศ. 2532-2534 ช่วงนี้เธอหันไปเล่นสีมากขึ้น และใช้เทคนิคที่หลากหลายสร้างผลงาน รวมทั้งภาพเขียนสีน้ำ ภาพพิมพ์โมโนพริ้นท์ และภาพเขียนสีฝุ่นเทมเพอราบนผ้าใบ

กัญญาอธิบายว่าเทคนิคแต่ละอย่างมีเสน่ห์ไม่เหมือนกัน

“ถ้าใช้พู่กันเขียนหมึกจีน เราจะคุมเฉดสีได้ ตรงกันข้าม เวลาทำงานพิมพ์หิน เราจะคุมเฉดสีไม่ได้เลย แต่ดิฉันคิดว่าปฏิกริยาของน้ำกับน้ำมันที่ไม่เข้ากันทำให้ภาพเกิดความสวยงาม หรืออย่างเวลาใช้สีน้ำ เราจะคุมกระบวนการผสมสีหลายๆ สีไม่ได้ แต่การผสมสีเป็นลักษณะเด่นที่สุดของสีน้ำ”

เมื่อพิจารณาผลงานยุคแรก เนื้อหาที่ผู้ชมได้รับจากภาพเขียนของเธอคือการสะท้อนสภาวะจิตใจของศิลปินเอง แต่ผลงานชุด *ดอกไม้ : หิน : ฤดูกาล* ซึ่งสร้างในช่วง พ.ศ. 2532-2533 กลับเน้นไปที่ความสัมพันธ์ของเธอกับธรรมชาติและสิ่งรอบตัว

ผลงานที่ปรากฏในระยะนี้เป็นผลงานเชิงแอ็บสแตรคแบบเอ็กซ์เพรสชันนิสม์ กัญญาจะพยายามใช้สีสด เช่น แดง เหลือง ฟ้า และส้ม แต่เธอยังเน้นเทคนิคการเขียนด้วยพู่กันอย่างที่เคยทำในอดีต

“งานที่ฉันสร้างในช่วงที่สองยังถือว่าเป็นภาพเขียนแนวเซนอยู่ แต่เนื้อหาที่ต้องการสะท้อนไม่ใช่ความสงบทางจิตใจอย่างงานชิ้นก่อนๆ ดิฉันต้องการสะท้อนธรรมชาติซึ่งให้กำเนิดชีวิต” เธอกล่าว

ต้นปี 2535 เธอยังคงสร้างผลงานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับหิน ในงานชุดหนึ่ง เธอใช้เทคนิคการพิมพ์แบบโมโนพริ้นท์บนกระดาษเทา เนื้อหินและทำรูปหินทรงนูนด้วยมือ (hand embossment)

งานชุดหลังสุดของเธอ ซึ่งสร้างออกมาตั้งแต่ พ.ศ. 2535 ถึงปัจจุบัน พุดถึงประเด็นที่น่าเป็นห่วงและมีผลกระทบกว้างขวางหลายประเด็น เช่น ปัญหาสังคมและสภาพความเป็นอยู่ของมนุษย์ เหตุการณ์ความไม่สงบเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2535 ดูเหมือนจะเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของศิลปิน ผลงานชุด *Flag : May 1992* (ธง : พฤษภาคม 2535) ซึ่งพุดถึงเหตุนองเลือดที่ตามมาทำให้เธอได้รับความสนใจอย่างมาก

ในงานชุดนี้ เธอใช้แถบสีแดง ขาวและน้ำเงินของธงชาติไทยเป็นฉากหลังของภาพแต่ละภาพ ธงชาติขาดๆ และเส้นของพู่กันที่ดูสับสนอลหม่าน มีน้ำหนักในภาพเขียนของเธอสะท้อนถึงความวุ่นวายทางการเมืองในขณะนั้น

“ตอนนั้น ฉันต้องหยุดเขียนภาพชุดหินไปเลย คือเขียนภาพสวยงามต่อไปไม่ได้แล้ว ในขณะที่มีการเสียเลือดเสียเนื้อขนาดนั้น ฉันรู้สึกเศร้าใจที่ไม่สามารถไปร่วมกับผู้ชุมนุมเรียกร้องรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยจากรัฐบาลทหาร”

“ความเจ็บปวดจากเหตุการณ์นองเลือดยังฝังใจ ตอนที่มีการปราบปรามร่วมสองเดือน ฉันทำงานไม่ได้เลย พอเดือนกรกฎาคม ฉันตัดสินใจใช้ธงชาติไทยซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ในภาพเขียนของฉันเพื่อชี้ให้เห็นว่าเราได้สูญเสียชีวิตผู้คน เสียสรีระและความสามัคคีของคนในชาติ” กัญญากล่าว

ในปี พ.ศ. 2536 เหตุโรงแรมรอยัลพลาซ่าที่จังหวัดนครราชสีมาถล่มกับเหตุไฟไหม้ที่โรงงานทำตุ๊กตา ในจังหวัดนครปฐม ทำให้คนงานนับร้อยต้องเสียชีวิต เป็นแรงบันดาลใจให้เธอสร้างผลงานศิลปะที่สะท้อนความเป็นไปในสังคมมากขึ้น

ศิลปินท่านนี้นำเสนอจิตรกรรม ภาพพิมพ์โมโนพรี้นท์และคอลลาจหลายชิ้นในชุดที่ชื่อว่า “Cocoon” (ดักแด้) เพื่อสะท้อนสภาพของผู้ด้อยโอกาสในสังคม โดยเฉพาะผู้ใช้แรงงานที่มีรายได้น้อย

“คนงานเหมือนกับตัวไหมที่อยู่ในดักแด้ พวกเขาได้รับการเลี้ยงดูจากคนที่มีอภิสิทธิ์ในสังคมก็เพราะยังมีประโยชน์ ทำงานให้ได้ แต่ทั้งคนงานและตัวไหมก็เหมือนกัน ลักวันต้องถึงจุดจบ ไม่มีวันใดก็วันหนึ่ง” เธอกล่าวด้วยน้ำเสียงเครียด

นอกจากนั้น ก็ยังสร้างผลงานชุดที่ชื่อว่า *The Greyworld* (โลกสีเทา) ช่วงปลายปี พ.ศ. 2536 ศิลปินกล่าวว่างานชุดนี้สะท้อนถึงความวุ่นวายในสังคมปัจจุบันที่ผู้คนต่างต้องปากกัดตีนถีบเอาตัวรอด และเพื่อสร้างสมดุล เธอนำเสนอผลงานอีกชุดหนึ่ง ชุด *The Whiteworld* (โลกสีขาว) เป็นตัวแทนโลกในอุดมคติ โลกที่เต็มไปด้วยสันติภาพและความสุข

“หลังงานชุดธงแล้ว งานของฉันมีเนื้อหาออกไปเชิงสังคมมากขึ้น ฉันคิดว่าเราควรจะมีจิตใจที่เข้มแข็งเพื่อจะได้สร้างงานศิลปะที่มีประเด็นเกี่ยวข้องกับคนอื่นและปัญหาสังคม” ศิลปินท่านนี้กล่าว.....